

Pöytäkirja 3/2025

Aika: **Torstai 18.9.2025 klo 12.30–14.26**

Paikka: Teams

Läsnä:

Hannu Lehti pj
Timo Vahtonen
Esa Höglom, vpj
Terhi Kaurila
Minna Virta
Eija Laine
Anu Lääveri
Ville Roslakka
Jutta Wiren
Olli-Pekka Juhantila
Mauri Kantola
Annika Tahvanainen-Jaatinen
Terhi Solmula
Maria Taipale
Satu Linden
Anneli Frantti

Malla Rannikko-Laine
Salla-Maria Lauttamäki
Mika Stepanoff (Lieto)
Jenni Suominen
Timo Halttunen

Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
Turun työllisyysalue
Salon työllisyysalue
Teknologiateollisuus ry
Teknologiateollisuus ry
SAK / PAM
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry
Ammatillinen nuorisoaste
Turun AMK/Novia
Vapaa sivistystyö
TAI/Oppisopimusjärjestelmä
Raseko/Oppisopimusjärjestelmä
Turun Kauppakamari
Kutsuttu asiantuntija, Turun kaupunki
Kutsuttu asiantuntija (VSL)
Kutsuttu asiantuntija (VSL)
Kutsuttu asiantuntija (kuntataso)
Turun AMK
Turun AMK

1. KOKOUKSEN AVAUS, LÄSNÄOLIJOIDEN JA EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTION HYVÄKSYMINEN SEKÄ TOIMENPITEITÄ AIHEUTTAVIEN PÄÄTÖSTEN TOTEAMINEN

Ehdotus Avataan kokous, todetaan läsnäolijat ja hyväksytään edellisen kokouksen muistio ja toimenpiteitä aiheuttavat päätökset.

Todetaan mahdolliset jäsen/varajäsen muutokset.

Projektipäällikkö Anneli Frantti edustaa jatkossa Turun kaupunkia. Terhi Solmula Turun ammatti-instituutista korvaa Pekka Koiviston oppisopimusjärjestelmän edustajana (varsinainen jäsen).

Marko Joas Åbo Akademista korvaa Gunilla Widenin korkeakoulujen varajäsenenä.

Päätös Puheenjohtaja avasi kokouksen, todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja. Vahvistettiin lisäksi jäsen/varajäsen muutokset.

2. AJANKOHTAINEN KATSAUS: BUDJETTIRIIHI JA TALOUDEN SEKÄ TYÖLLISYYDEN KEHITYS

Asia Hallituksen budjettiriihi pidettiin 1-2.9.2025. Budjettiriihen keskeiset linjaukset säästöjen osalta liittyivät mm. siihen, että valtion tukeman asuntotuotannon vuotuista korkotukilainavaltuutta (aralainat) lasketaan 365 miljoonalla eurolla vuodesta 2027 lähtien ja valtion eläkerahaston (VER) riskinottoa ja samalla vuosittaista tuloutusta valtion budjetista maksettavien eläkemenojen katteeksi kasvatetaan vuodesta 2027 alkaen. Myös yritystuista (ml. TKI) supistetaan jonkin verran. Leikkaukset painottuvat vuoteen 2027 ja ne eivät tällä kertaa kohdistu varsinaisesti kansalaisten ostovoimaan vaikuttaviin rahoituseriin. Pakettiin sisältyy myös kasvua ja työllisyyttä (erityisesti nuoret, työllistymisasetti, pienyrittäjien tukitoimet, rakennusalan vauhdittaminen)) tukevia toimia. Lisäksi jo päätetyt keskituloisten ansiotuloverotuksen sekä eläkemaksuprosenttien kevennykset astuvat voimaan ensi vuonna. Budjettiriihi ei sisältänyt uusia Varsinais-Suomi-panostuksia, joskin eräät ympäristöpuolen toimet tukevat mm. Saaristomeren ravinnevalumien vähentämistä. Budjettiriihi ei sisältänyt myöskään uusia avauksia koulutuspuolella.

Talouden ja työllisyyden kehitys on jo pitkään ollut koko maassa ja myös Varsinais-Suomessa heikkoa ja mm. Varsinais-Suomessa pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut ennätyslukemiin. Kansallisten tekijöiden lisäksi taustalla ovat lukuisat avotalouden haasteet kuten USA:n tullipolitiikan luomat epävarmuudet, edelleen Ukrainan sodan moninaiset seurannaisvaikutukset. Kansallisella tasolla erityisesti yksityinen kulutus on ollut varovaista mikä on heijastunut talouden kehitykseen. Yritysten kasvu- ja investointihalukkuus on ollut varovaista mm. toimintaympäristön epävarmuuksien vuoksi koko maassa mutta myös Varsinais-Suomessa.

Ehdotus Kuullaan ajankohtaiset katsaukset Malla Rannikko-Laineen (VSL), Anu Lääverin (Teknologiaeollisuus) ja Timo Vahtosen (VS ELY-keskus) toimesta.

Päätös Malla Rannikko-Laine esitteli budjettiriiheen liittyvät asiat. Lähtökohtana olivat maakunnan ehdotukset riiseen.

Maakunnan keskeisiä tavoitteita budjettiriiheen olivat mm. Länsiyhteyden esiselvitystä koskevan työn rahoitus, lähijunaliikenteen pilottiehdotus, Paimion parantolan peruskorjausesitys, Naisten Health Hub -alan osaamiskeskittymän vahvistaminen Turussa sekä esitykset mm. korkeakoulujen indeksin jäädyttämiseen ja TKI-rahoitukseen sekä järjestöihin kohdistuvien leikkausten

estämiseksi. Maakunnan esittämät hankkeet eivät nyt edenneet mutta toisaalta myös merkittävilta lisäleikkauksilta vältyttiin (mm. järjestöjen osalta). Lisäksi TKI-rahoituksen leikkaukset kohdistuivat aiemmin sovittujen lisäysten supistuksiin ja myös korkeakouluindeksiin leikkaukselta vältyttiin. Varustamojen tukileikkausuhka ei myöskään realisoitunut ja jatkossa asiaa valmisteltaneen kansallisesti ns. Ruotsin mallin pohjalta. Maakuntaan saatiin saariston ravinnekierron kehittämiseen liittyvää rahoitusta. Riihi ei sisältänyt koulutukseen varsinaisesti liittyviä esityksiä. Jo aiemmin päätettyjen korkeakoulupaikkojen lisäyksesityksen osalta esillä olivat alueen korkeakoulujen odotukset. Hallitus on myös valmistelemassa jonkinlaista kasvupakettia loppuvuonna (taustalla RRF-välineen ylijäämien uudelleenkohdennukset). Asiassa on hyvä olla hereillä maakunnassa. Puolustusmäärärahojen merkittävä lisäys on syytä niin ikään tiedostaa. Kyseessä on merkittävä mahdollisuus alueen teollisuudelle myös.

Anu Lääveri taustoitti asiaa viimeaikaisten Teknologiateollisuuden selvitysten valossa. Tilanne on ollut lähes muuttumaton jo vuoden ajan ja kokonaisnäkymää voidaan pitää heikosti ennustettavana. Alalla on nähtävissä pieniä positiivisia merkkejä kuten tarjouspyyntöjen määrän lievä kasvu ja alan palvelupuolen tuotantopuolta myönteisempi kehitys. Alan työllisyys elpyy kuitenkin heikosti ja investoinnit kehittyvät kovin maltillisesti painottuen lähinnä tekoäly ja digi-investointeihin, ei niinkään koneisiin ja tiloihin. Isot yritykset näkevät tilanteen heikompana kuin pienet. Noin 15 % yrityksistä ilmoittaa, etteivät investoin lainkaan tekoälyyn. Teknologia-alat ja koko talous on niin sanotusti kituliaan virkistymisen tiellä.

Käydyssä keskustelussa huolta herätti mm. investointitukirahojen käyttämättä jäämisestä ja konsulttien rooli hakemusten laadinnassa ja yleisesti hakemusten tason laskusta osin tästä syystä.

Timo Vahtonen esitteli yleisemmin työllisyys- ja työttömyystilanteen kehitystä. Pitkäaikaistyöttömyys on maakunnassa ennätystasolla samalla kun uusien työpaikkojen määrä on varsin alhainen. Työpaikkailmoittelu on vähentynyt julkisella puolella ja oletuksena onkin, että piilotyöpaikkojen suhteellinen osuus on vastaavasti lisääntynyt. Työpaikat täyttyvät mm. erilaisten yritysten yhteysverkostojen ja henkilökohtaisten suhteiden kautta. Nuorten ja naisten työttömyyden kasvu on erityisen huolestuttavaa.

Merkittiin tiedoksi.

3. KOULUTUKSENJÄRJESTÄJIEN AJANKOHTAISET ASIAT

Asia Ajankohtaiset asiat.

- Mahdolliset uudet koulutusvastuut ja hakemukset
- Korkeakoulujen ajankohtaiset
- II asteen ajankohtaiset asiat mm:
 - II asteen ammatillisen toiminnanohjauskokeilu
 - Ammatillisen koulutuksen yhtiöittäminen Turussa
- Yleissivistävä/vapaa sivistystyö

- Muut ajankohtaiset

Ehdotus Koulutusjaosto kuulee järjestäjien katsaukset ajankohtaisista asioista. Kuullaan sekä korkeakoulujen ja II asteen ammatillisen koulutuksen ajankohtaisasioista. **Rahoitusuudistukset ja koulutusohjelmien muutokset sekä erilaiset säästöt ovat ajankohtaisten asioiden keskiössä.**

Esimerkkinä toimii Yrkeshögskolan Novian muutosneuvottelut, joiden tavoitteena on keskittää kaikki Tammisaassa tällä hetkellä toimiva tutkintoon johtava koulutus Turkuun syksystä 2026 alkaen. Tällä hetkellä Tammisaassa koulutetaan muun muassa agrologeja, metsätalousinsinöörejä ja rakennusinsinöörejä. Maakunnan kannalta tieto suunnitelmista on myönteinen, sillä maakunnan alueelta on tähän asti puuttunut luonnonvara-, maa- ja metsätalouseläinten korkeakoulutus. Siirto tapahtuu vaiheittain ja nykyiset opiskelijat voivat suorittaa opintonsa loppuun Tammisaassa vuoteen 2030 asti. Novia toimii Turun ja Raaseporin lisäksi Pietarsaassa ja Vaasassa.

Keskustellaan lisäksi yhteistyömahdollisuuksista muiden MYR-jaostojen kanssa (Elinkeino-, -maaseutu-, -järjestö- ja ilmastovastuujaosto).

Päätös: Olli-Pekka Juhantila totesi, että II asteen ammatillisen kouluttajien osalta Karvin ehdotukset toiminnanohjauskokeilun osalta on saatu ja OKM tekee päätöksiä arviolta marraskuun aikana asiassa. Koulutusten hakemusmenettelyt muuttuvat uudessa malissa. II asteen rahoitusten osalta tilanne on vakaa eikä muutoksia ole nyt tiedossa.

Todettiin Novian tilanne.

Lisäksi esille nousi yhteistyö elinkeinojaoston kanssa esimerkiksi TEM:n kasvupalveluohjelman osalta. Myös yhteistyö maaseutujaoston kanssa olisi luontevaa. *(Pöytäkirjan ulkopuolelta nostetaan tähän yhteisenä teemamahdollisuutena erilaiset TKI-asiat.)*

Merkittiin tiedoksi.

4. QUEEN-HANKKEEN ESITTELY

Asia QUEEN -hankkeen (QUEEN - Quality apprenticeships for evolving labour needs) tavoitteena on edistää EU:ssa parempaa politiikkaa laajentamalla oppisopimusten käyttöä, integroimalla laatua parantavia toimenpiteitä ja vahvistamalla hallintoa paikallisella ja alueellisella tasolla. Kansainvälisten kumppaneiden välisen yhteistyön avulla tavoitteena on määritellä, mikä tekee oppisopimuskoulutuksesta laadukkaan. Lisäksi hankkeessa on tavoitteena seurata edistymistä eri maissa, nostaa esiin menestystarinoita, jotka voivat inspiroida ja ohjata päättäjiä, sekä edistää muutosta suunnittelemalla, toteuttamalla ja seuraamalla parempia oppisopimuskäytäntöjä.

Hanke toteutetaan ajalla 1.5.2025 – 31.7.2029

Lisätietoja Turun AMK:n sivustolta [täällä](#) sekä hankkeen kansainväliseltä sivulta [täällä](#).

Ehdotus Projektipäällikkö Jenni Suominen Turun ammattikorkeakoulusta esittelee hankkeen.

Keskustellaan hankkeen toteuttamiseen liittyvistä asioista ja yhteistyöstä mm. MYR-koulutusjaoston kanssa.

Merkitään tiedoksi.

Päätös Projektipäällikkö Jenni Suominen esitteli asian. Hanketyön kohteena ovat erityisesti erilaisten työssäoppimismallien kehittäminen (oppisopimus) ja kokemusten vaihdot näistä kattavan partneriverkoston myötä. Tavoitteena on samalla edistää näiden mallien kehittymistä ja reagointia mm. erilaisiin työmarkkinatilanteisiin *ja lisätä joustavaa käyttöönottoa sekä hyödyntämistä* Suomessa mm. korkea-asteella. Työssäoppimismallien kehittyminen olisi todennäköisesti erittäin tärkeää esimerkiksi maahanmuuttajien ja yleisesti kansainvälisen työvoiman näkökulmasta täällä Suomessa. Rahoitusohjelman (Interreg Europe) luonteen mukaisesti Varsinais-Suomen maakuntastrategia toimii hankkeessa alueellisena tuki-instrumenttina ja Varsinais-Suomen liitto liitännäispartnerina. Todettiin että hanke on esillä jatkossakin koulutusjaostossa, jonka kautta laajempi verkosto on saavutettavissa. Hanke tekee lisäksi läheistä yhteistyötä Jatkuvan oppimisen ekosysteemitö -hankkeen (JOE) kanssa.

Käydyssä keskustelussa todettiin mm., että vaikka Saksa ei ole mukana hankekonsortiossa, niin siellä kehitetyt mallit ovat tarkastelujen keskiössä. Saksa on oppisopimusmallien kärkimaita Euroopassa. Todettiin myös, että oppisopimusmallien lisääntyminen Suomessa todennäköisesti lisääisi maan vetovoimaa maahanmuuttajien keskuudessa (monille oppisopimus jo tuttua). Lisäksi mallien yleistymistä korkeakouluissa pidettiin tarpeellisenä.

Merkittiin tiedoksi.

5. MAAKUNTASTRATEGIAN PÄIVITYSTYÖ

Asia Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+ luonnosversio on valmis ja on nyt lähetetty kommenttikierrokselle. Ao. aineistot löytyvät [täältä](#). Kommentit pyydetään jättämään **viimeistään maanantaina 20.10.2025 tätä varten tehdyllä lomakkeella**. (Ennen tätä kokousta strategialuonnoksesta järjestetään **infowebinaari perjantaina 19.9. klo 8:30-9:30**. Tilaisuus ei edellytä ilmoittautumista.) Kommenttikierroksen jälkeen strategia viimeistellään ja hyväksyttäneen joulukuun maakuntavaltuustossa.

Lisäksi tiedoksi Varsinais-Suomen keskeisten rahoittajaviranomaisten Varsinais-Suomen liiton kanssa toteuttama rahoitusportfolio (hankeperusteinen):

[Rahoitusportfoliot - Varsinais-Suomen liitto](#)
[Portfoliokohtainen tieto - Varsinais-Suomen liitto](#)

Ehdotus Kehittämispäällikkö Salla-Maria Lauttamäki esittelee asian.

Merkitään tiedoksi.

Päätös Kehittämispäällikkö Salla-Maria Lauttamäki esitteli asian todeten luonnosvaiheessa olevan strategian keskeiset painopisteet ja kärkitavoitteet sekä älykkään erikoistumisen uudet painopisteet.

Strategia rakentuu kolmen kärkitavoitteen ympärille:

1. Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi (elinvoima)
2. Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi (vetovoima)
3. Varsinais-Suomi sinua varten (pitovoima)

Älykkään erikoistumisen uudet painopisteet (innovaatioalat) ovat:

1. Merelliset ratkaisut
2. Ruokainnovaatiot ja ruokaturva
3. Vaativat terveystratkaisut
4. Älykkäät ratkaisut
5. Talouden kestävyys siirtymä

Esittelyssä todettiin myös keskeiset osaamiseen ja koulutukseen liittyvät nostot (mm. avainnostoina ja avainkäsitteinä mm. sivistys, oppilaitosten vetovoima, työllistyminen maakuntaan ja työmahdollisuudet)

Kommentti- ja lausuntokierroksen sekä eri sidosryhmäkeskustelujen jälkeen strategiaehdotus valmistuu 7.11 ja se käsitellään maakuntahallituksessa 17.11 ja maakuntavaltuusto hyväksyy sen 8.12.2025.

Merkittiin tiedoksi.

6. MUUT ASIAT

Asia Lyhyesti keskusteltavaksi:

- **Elinvoimakeskusvalmistelun eteneminen**
- Jatkuvan oppimisen ekosysteemyön ajankohtaiskatsaus ([JOE-hanke](#))
- [ENTEET](#)-ennakointitiedon lähteet -hanke
- Työvoimabarometri ja alueelliset kehitysnäkymät
- [Ennakointiakatemian](#) ajankohtaiset
- Tulevan keskustelutunnin 31.10 sisältö
- Muita asioita

Ehdotus Käsitellään muut mahdolliset asiat.

Päätös Hannu Lehti esitteli lyhyesti elinvoimakeskusuudistuksen keskeisimmät asiat.

Elinvoimakeskusuudistus on osa valtion aluehallinnon uudistusta, jossa nykyiset ELY-keskukset korvataan kymmenellä alueellisella elinvoimakeskukseksi. Varsinais-Suomi ja Satakunta muodostavat yhdessä yhden keskuksen, jonka päätoimipaikka tulee sijaitsemaan Turussa.

Uudistus tähtää:

- Monialaiseen aluehallintoon
- Yritystoiminnan, työllisyyden, maatalouden, maahanmuuton ja ympäristön kehittämiseen
- Parempaan palveluiden saatavuuteen maakunnissa

Varsinais-Suomessa tämä tarkoittaa vahvempaa alueellista vaikuttavuutta ja tiiviimpää yhteistyötä Satakunnan kanssa, erityisesti elinkeinojen ja vihreän siirtymän edistämisessä. Uudistus vahvistaa alueellista vaikuttavuutta ja mahdollistaa erikoistumisen sekä työnjaon eri keskuksien välillä. Henkilöstö säilyy pääosin nykyisissä toimipaikoissaan, mikä tukee jatkuvuutta ja paikallistuntemusta.

Anneli Frantti kertasi lyhyesti JOE-hankkeen ajankohtaiset asiat ja tulokset mm. korkeakoulujen yhteinen tekoälytarjotin, vapaan sivistystyön yhteistyökartta ja esimerkiksi työllisyyspalveluyhteistyön edistyminen.

Mauri Kantola esitteli ENTEET-hankkeen keskeiset sisällöt ja toimet. Pää tavoite on toteuttaa ennakoinnin tietopalvelu, joka tarjoaisi keskeisen aluerelevantin ennakointitiedon käyttäjäystävällisessä muodossa. Käytännössä Ennakointiakatemian sivustomalli tuotetaan uudella tavalla, joka tämän mahdollistaa teknisesti. Käynnissä on tällä hetkellä aineistokartoitukset.

Timo Vahtonen totesi Työvoimabarometri-tilaisuuksia. Syksyllä 2025 aiheina ovat olleet Liiketoiminta ja hallinto ja teknologiateollisuus sekä Sote. Alueelliset kehitysnäkymät - keskustelutilaisuus on 19.9 ja julkistus 31.10.

Esa Höglblom kertasi Ennakointiakatemian ajankohtaiset. Syksyn työn tavoitteena on edistää ns. työelämäfoorumimallia eli käytännön lyhyen ja keksipitkän aikavälin ennakointikysymysten käsittelymalli, toteuttaa signaalisessiomalli sekä varmistaa tietopalvelumallin edistymisen ENTEET-hankkeen muodossa.

7. TIEDOKSI ANNETTAVAT

Asia Tiedoksi annettavat asiat.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Ei ollut.

8. SEURAAVA KOKOUS

Asia Syksyn 2025 seuraava kokoontuminen keskustelutunnin/webinaarin muodossa on määritetty pidettäväksi 31.10 klo 08.30 alkaen. Ehdotuksia esiteltäviksi asioiksi voi lähettää sihteeristölle.

Seuraava varsinainen kokous on torstaina 11.12.2025 klo 13.00.

Ehdotus Kokoukset ym. pidetään aiemmin päätetyn mukaisesti.

Päätös Päätös esityksen mukaisesti.

9. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.26.